

jejo prezgodaj v žalost svojih staršev; ali pa so slabi, bolehni možje.

V tej reči se pregreše tudi nekteri učeni, ki s mladostjo ravnajo, kakor jim velevala njih čmernost; jih zmerjajo, če se le ganejo, ter hočejo, mladost k sebi povzdigovati; nočejo pa se k nji poniževati. Takošni ljudje pozabijo, da so bili tudi nekđaj otroci in kakošni so bili tačas. Skušnja večkrat uči, da so se ljudje, ki so bili v mladosti zelo zanemarjeni, vendar le izobrazili, da so bili do pozne starosti terdni in delavni. Peter Ramus še ni znal v svojem desetem letu pisati, vendar je bil naj večji modroslovec v svojem času; tisti pa, ki so v svoji prvi mladosti že učeni postali, onemagali so v naj boljših letih; za kratek čas jih je svet občudoval; koristilo pa to ni nikomur kaj prida.

Dolgo časa je mladost rastle v sirovosti in nevednosti; dan se naredi, in kar na enkrat se morajo čudeža prikazati, vsak prenarjavec je hotel pokazati svojo učenost, sad svojega truda; nad otroci so pa skušali svojo učenost, in marsikteri otrok je zgubil tako svoje perve leta. Pa naj že bo. Iz enega zlega svet sili v družega. Ali dan danes bi nas pa že vendar skušnje morale prepričati tega, kar radoljubni možje in učeni zdravniki govore v prid otroške starosti.

To v kratkem povzamemo. Naj pervo se mora telo vterditi; duša naj zadobiva zapopadkov in resnic; serce se mora zaberniti in otrok pripraviti, da vnanje reči prav razumeva, in da to v njem zbuja dobre čutila. Tedaj ko sedmo leto mine, naj otrok piše in bere; to, kar je s svojimi počutki dobil, naj pomnožuje s branjem in pisanjem; v dvanajstem letu naj se uči jezikov, in potem, ko se telo vterdi, pa vednost in znanost. Takošno rvananje je primerjeno človeški naravi, in človek pride do tiste stopnje, kamor ga je namenil njegov stvarnik.

Iz dnevnika nekega starega učitelja.

1. aprila. Nauk, zgled in privada so tri luči, ki svetijo pri izreji. Prepričal pa sem se, da je med temi tremi zgled naj imenitnejše sveto, brez kterega druga dva popolnoma tamnita.

2. aprila. Danes me je navdajala neka posebna misel. Prav živo sem imel pred očmi vse svoje učence iz prvih časov

svojega učiteljskega življenja in do sedaj. Vidil sem, da je mnogo teh že prav poštenih možev; mnogo mnogo pa jih je prišlo na krive pota, po katerih tavajo sebi in človeštvu na škodo. To me je nagnilo, da bodem od sedaj za naprej bolj odgojeval, kakor pa podučeval, ali vsaj podučeval ne bom nikoli, da bi ne mislil, kako bi se mladina bolje gojila za življenje, ki jo pozneje čaka.

3. *aprila*. Učitelj, ki je tudi cerkveni pevec in organist, naj nikar ne pozabi, kar piše sv. Bernard o cerkvenem petji. On pravi: „Vse, kar se glasi v cerkvi, mora učiti ponižnost, priporočevati ljubezen, vedriti um, boljšati nравnost, živiti pobožnost, križati hudobijo, berzdati počutke in povzdigovati duha. Petje naj bo resno in milo, da ne oživlja spačenega poželenja, pa tudi da ni sirovo; naj bo prijetno, in ne lahkomisljeno, mično za uho, pa tudi za serce vbrano. S petjem naj se odganja čmernost in gasí jeza; z njim naj se kažejo čerke, in tudi duh naj se nikar ne prezira. Kdor pri petji ne vbira serca z Bogom, zgubi vso pevsko moč. Če glasi bolj na to merijo, da se začasno prijetno v serce silijo, kakor pa resnico izrazujejo in v dušo vtiskajo, je znamenje, da je tako petje brez pomena in škodljivo“.

4. *aprila*. Podučevanje mora izhajati iz znotranjega prepričanja. Skusil sem, da mora učitelj iz globočine svojega serca podučevati, če hoče, da njegov nauk obrodi lepega sadja.

5. *aprila*. Tudi jaz sem bil nekdam tak, da mi je vsaka nova reč v šoli merzela, in da sem bil vedno nejevoljen, ko sem v šolskih knjigah zapazil nove imena za to in uno reč; toda sedaj o tej reči drugače mislim. Kedar pridem do kaj takega, kar mi je bilo do sedaj še neznano, tako dolgo premišlujem in primerjam z drugo znano rečjo, da pridem do vzroka, zakaj je tako bolje, kakor tako. Tudi prašati se ne sramujem, sej se človek nikoli ne izučí, dokler živi.

Novice.

Iz Celovca. S prihodnjim letom nastopi družba sv. Mohorja sedmo leto svoje delavnosti po sedanji osnovi, zato vabi vse častite Slovence in Slovenke brez razločka stanú in starosti k prav obilnemu pristopu. Kakor doslej skozi šest let, ostane jej tudi vprihodnje prva skerb, da vstreže vsem družnikom, katerih je štela letos že 2719, s prav zanimivim podučnim in kratkočasnim berilom. Letnina iznaša